

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno
insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143

V Ljubljani, 10. junija 1900.

Poštno-hran. št. 849.872

Kako zboljšajmo svoje gospodarstvo?

(Piše A. Štrekelj.)

II. Ravnajmo pravilno z gnojem.

(Nadaljevanje.)

Vsi vi, ki ste takšni in morda še drugačni, poslušajte me tedaj, kako se mora ravnati z gnojem.

Pojmo najprej v hlev, kjer se gnoj napravlja. Rekel sem, da ima gnojnica veliko vrednost; zato pa moramo skrbeti, da je ne izgubimo niti kapljice po nemarnem. Kaj nam je storiti, da to dosežemo? Postavimo pod živino tlak, ki je neprodoren, ki tedaj popolnoma drži vodo, a po tem tlaku naj se odteka vsa živinska voda v poseben žleb, ki jo vodi v gnojnično jamo. Prav po ceni naredimo tak tlak, če razgrnemo po hlevu kakih 10 do 20 cm na visoko plast ilovice, katero potem z lesenim batom dobro zatolčemo. Vrh te plasti denemo kamenite plošče (skrle), opeko, a če tega nimamo, tudi drugačno kamenje, kajti brez trdih tal bilo bi v hlevu večno blato. To pa ni zdravo za živino. Luknje in razpoke se morajo tudi dobro zamazati z ilovico. Tlak naj nekoliko visi proti zadnjemu delu, da se bo gnojnica lahko odtekala v žleb, ki se je napravil na kraju staje. Če bi tlak preveč visel, škoduje nosni živini. Žleb se napravi najbolj po ceni iz opeke, bodisi iz

navadnih strešnikov ali korcev ali pa iz ploščnate opeke (plenet). Žleb naj bo 2 do 5 cm globok in naj visi proti strani, kjer se izgublja v podzemeljski rov ali kanal, ki vodi gnojnico do gnojnišne jame.

Takšen bodi hlev, a sedaj oglejmo si gnojišče. Mnogo se je pisalo in se piše, kako bodi pravo gnojišče vstvarjeno. Jaz pa rečem le, bodi tašno, da bo popolnoma vstreglo naši potrebi. Nič ne de tedaj, ali je okroglo, ali voglato ali podolgasto, samo da nam vstreza. Da nam pa gnojišče v resnici vstreza, moramo na sledeče paziti:

Gnojišče ne sme biti predaleč od hleva, ker bi z izvažanjem gnoja preveč zamudili. Njegova lega bodi v senci in v zavetju. Solnce gnoj preveč razgreje, veter pa premočno posuši in navdā z zrakom, kateri gnoju nič prav ne prija. Tudi ne bomo napravljali gnojišča iz zdravstvenih ozirov in radi lepote neposredno pred hišnimi vrati. Kmet je sicer lahko ponosen na velik kup gnoja, da bi ga moral pa vsakdo videti, ki pride v njegovo hišo, ni res. Gnojnik naj bo tedaj v kakem kotu, da ga ni videti, vendar pa v takšnem kraju, da pridemo lahko z vozom do njega. Toliko o legi. Povem pa naj še, da naredimo lahko gnoju tudi s košatimi drevesi potrebno senco. Zato je spo-

soben posebno oreh, ki daja ob enem dober sad, a še bolj murva, če jo potem povežemo v podobi lope ali latnika nad gnojiščem.

Gnojnik ali gnojišče je lahko na površju ali pa nekoliko vdrto pod zemljo. Oboje je dobro. Vendar je bolj priljubljeno, če je nekoliko vdrto. Globočina pa ne sme biti prevelika, ker bi se gnoj potem jako težavno nakladal na voz. Najboljše je gnojišče, ki je okoli pol metra globoko in ima ob kraju meter visok zid, to je $\frac{1}{2}$ metra v zemlji, $\frac{1}{2}$ metra nad zemljo. Če je gnojišče vrh zemlje, ima naj tudi $\frac{1}{2}$ metra visoko obzidje in sicer radi tega, da se gnoj ne more tako lahko raztresti in da ne dohaja deževnica na gnojnik. Da se slednje zabrani, napravi naj se tudi okoli gnojišča plitev jarek, po katerem voda odteče, predno pride do gnoja. Voda pa, ki je prišla enkrat na gnoj, ne sme se izpuščati.

V ta namen se mora tudi na gnojišču narediti podoben tlak kakor v hlevu. Ta tlak pa visi proti mestu, kjer se nahaja luknja, skozi katero odteka gnojnica v gnojnično jamo. Če je gnojišče veliko, naredi naj se nanje poseben vhod in če potreba, tudi izhod, da se na gnojišče lahko tudi voz zapelje ter se na ta način nakladanje gnoja olajša. Gnojnična jama ima namen, da spravlja gnojnico, ki prihaja

iz hleva in gnojišča ter jo deloma varuje pred zunanjim vplivom. Zato naj bo tako velika, da se ne napolni prehitro, ker nam ni mogoče v nekaterih časih z gnojnico ne na polje, ne na travnike in ne na pašnike, katere ž njo najbolj pogostoma gnojimo. Razun tega moramo paziti, da jama ne pušča, zato je najboljša, če jo dobro obzidamo in omečemo s cementom. Tudi zid, ki smo ga zametali z ilovico, zadostuje tu pa tam. Da ne dohaja zunanji zrak do gnojnice, treba je jamo pogrčiti, bodisi z močnimi lesenimi deskami ali še boljše s kamenitim obokom (velbom). To je pa tudi za to potrebno, da se obvarujemo vsake nesreče, ki bi se mogla pripetiti ob globoki jami. Pokrov ali obok mora imeti vratca, skozi katera jemljemo gnojnico iz jame. Kdor more in ima mnogo živine, kupi si lahko gnojnično sesalko ali pumpo, vendar za malo množino je ni potreba. Da mora biti gnojnična jama dovolj globoka, da se steka vsa gnojnica lahko vanjo, ni mi menda treba praviti. Omenim pa naj, da znaša navadna globokost prilično 2 m pod gnojničnim tlakom.

Marsikateri izmed vas, ki poslušate moj poduk, si bo mislil: „to je vse lepo in prav, toda s čim naj naredimo? reveži smo in kje naj dobimo za vse to delo denarja.“ Poslušajte!

Poznam gospodarja, ki je, ko sem mu razložil, kako se mora skrbeti za gnoj in gnojnico, ravno tako govoril, kakor si vi sedaj mislite. Rekel sem mu: „Veš kaj Tine, da se boš prepričal o resnici mojih besed, hočem ti jaz povrniti vse one stroške, ki jih boš imel pri tem delu za tujo pomoč in za nabavo potrebnih sredstev, ki si jih ne moreš sam doma preskrbeti. Pazi pa, da ne jemlješ tujih močij, ako jih ni neobhodno potreba.“

Čez mesec dni sem prišel spet na njegov dvor. Na dvorišču, v

hlevu in na gnojišču, vse v najlepšem redu! Gnojnična jama je bila že skoraj napolnjena z gnojnico. Vse je bilo tako, kakor želim, da bi bilo v kratkem času pri vsakem slovenskem gospodarju.

„Vidiš Tine, sedaj je lepo! Prav pohvaliti te moram! Sedaj pa naredimo račun, da ti vrnem, kar sem ti obljubil“, rekel sem mu.

Toda Tine se je nasmehljaj in rekel: „Hvala Bogu in vam, ki ste me dobro učili, nimam nobenih računov, kajti delo sem napravil vse sam s pomočjo svoje družine. Res, da sem potreboval nekoliko dni zidarja, toda njegovo delo sem že zaslužil s tem, da sem mu zoral njegovo njivo. Vapno sem imel že prej doma, potrebno kamenje in pesek, tako tudi ilovico sem si priskrbel sam iz svojega zemljišča. Dasi sem delal z družino skoraj cel teden, vendar me ni stalo mnogo, ker je padal one dneve dež in se ni moglo radi tega poljsko delo opravljati. Mesto, da bi tedaj potratili morebiti po nemarnim dotični čas, smo delali, in sedaj imamo. Upam, da bo naše delo obrodilo tudi sad.“

Tako je govoril mož, ki je poskušal. Sedaj pa še jaz eno. Marsikateri izmed vas je morebiti videl pri gospodi ali v mestu ali kje drugje, kakšne hleve in gnojnice imajo tam. Vstvarjeni so bolj radi lepotečja. Misli si tedaj, da mora imeti tudi on vse tako, kakor imajo ti bogataši. O ne! Ni res! Suknjo moramo obračati po vetru, pravi star pregovor, zato pa moramo tudi svoje hleve in gnojnice tako napravljati, kakor nam dopuščajo naše moči. Samo da dosežemo ž njimi svoj namen. Lepota ni pri nas prva in poglobitvena stvar! Čim bolj priprosto a obenem dobro napravljamo, tem boljše gospodarimo!

Sedaj pa še nekaj besedi, kako nam je ravnati z gnojem na gnojišču. Še pred malo časom so bili najbolj umni kmetovalci gledé tega

na prav napačni poti. Zadnja leta pa je posvetila tudi sem luč znanosti, ki je pokazala resnico.

Prej se je namreč vedno škropil gnoj z gnojnico iz bližnje jame. Zdaj se pa to delo opušča in sicer po vsej pravici. Uzrok leži v naslednjem. V gnoju, pa tudi v gnojnici nahajajo se neke glivice, ki krojijo vezan dušik v prosti zračni dušik, ki je za nas izgubljen. Te glivice dobijo še posebno moč, če pridejo z zrakom v dotiko, kar je pri gnoju neizogibno. Posebno gnojnica ima mnogo dušika, a če škropimo ž njo gnoj, ki je tudi napolnjen z zrakom, tedaj je škoda in izguba velika. Kaj je tedaj storiti?

V prvi vrsti moramo zabraniti, da pride gnojnica na zrak, kar deloma dosežemo, če jo pustimo v gnojični jami in jo vozimo od tu naravnost na polje, ali travnik.

Gnoj moramo stiskati ali po-teptati, da ima kolikor mogoče malo votlin. Če je presuh, ne smemo ga polivati z gnojnico, ampak z vodo, da bi nam ne „zgorel“. Da deloma vjamemo prve pline (amonijak), ki se napravljajo pri razkrojitvi, naj se gnoj pogrne s plastjo zemlje, ki jih vsrkava in pridržuje.

Kedar se gnoj kida iz hleva, naj se na gnojišču lepo razgrne in potlači. Da se bolj stlači in stepta, priporočam tudi spustiti na gnojnik živino, ki prav dobro opravlja tako delo. Kokoši pa, ki delajo nekaj nasprotnega, naj se ne trpe na gnojišču. Če ni mogoče navažati na gnoj zemlje, pokriva naj se vsaj s košatimi vejami, ki ga deloma branijo pred solnčnimi žarki in vetrom. Dasi tudi nam ni mogoče ohraniti vsega dušika v gnoju, vendar zmanjšamo s tem delom, posebno s tlačenjem, katero najbolj priporočam, zdatno veliko izgubo, ki jo moramo trpeti, če to delo opustimo.

Predno zapustim to poglavje, ne morem si kaj, da bi ne spre-

Kmetijstvo.

Poljedelstvo.

Ali je moči izboljšati slabe letine?

govoril še nekoliko o mestnem gnoju. Posebno z mestnimi stranišči bi se zamogli okoličani jako okoristiti. Koliko vrednosti izteče po ljubljanskih kanalih v Ljubljano a še več po tržaških v morje! Pa tudi drugod se prebivalci premalo brigajo za stranišnico, ki jo prištevamo med najbolj izdatna gnojila. Dokler bomo zanemarjali tako dragoceno gnojilo, ki se dobiva šestokrat tudi brezplačno ali nam tudi še celo plačajo, če ga odpravimo, ne smemo misliti, da dobro gospodarimo.

Edino pohvalo pa moram dati v tem oziru goriškim okoličanom, med katerimi so štandrežanje prvaki. Tje naj se gredo učiti okoličani drugih mest, kako je pravilno ceniti stranišnico.

Tudi mestno smetišče je za kmetovalce v mestni bližini velike važnosti. Posebno v mestih, ki ne kurijo s premogom, marveč z drvami in mečejo pepel na smetišče, poveča se njegova vrednost. Lesni pepel ima namreč obilo kalija in fosforne kisline, je tedaj izvrstno gnojilo. Kadar nam je mogoče dobiti smetišče po ceni in nismo mestu preveč oddaljeni, ne opuščajmo dane priložnosti! Ravno tako ne smemo zanemarjati hlevskega gnoja, če ga dobimo v mestu po ceni.

H koncu naj omenim še umetna gnojila, o katerih se dandanes toliko govori in piše. Reči moram, da nisem posebno zato, da kupuje umetna gnojila kmet, ki ravna z hlevskim gnojem na popisan način. Pač pa odobrujem, če jih kupuje kmet, ki skrbi v polni meri za domača gnojila, a mu gnoja vendarle premanjkuje. Tu ne bom govoril več o umetnih gnojilih, ker mislim, da najde kdor hoče gnojiti ž njimi svoje polje, potrebno v drugih člankih „Narodnega Gospodarja“.

Neprecenljiv dar za povzdigo kmetijstva so umetna gnojila, če se prav uporabljajo. Koliko pridelkov, ki so zaostali v rasti, bi se moralo prepustiti usodi, in bi se le pičila letina pridelala, ko bi ne bila iznašla veda one vrste umetnih gnojil, ki se rabijo kot površno gnojilo za oslabele setve in okopavine. Da pa je resnično moči oslabele rastline zboljšati, si lahko predočimo sledeče. Na njivi, kjer je ležal kup gnoja, je zemlja vsa napojena z dušikom in rastline, ki ondi rastejo, kažejo temno zeleno perje in se odlikujejo po svoji bujni rasti. Mislimo si, da bi se dalo vsej njivi v istej meri dušika, tedaj bi dobile vse rastline isto bujno rast, kakor jo imajo one, kjer je bil gnojni kup. Vso to moč, ves ta dušik lahko dovažamo njivi v čilskem solitru in si s tem pridelke izdatno pomnožimo.

Čilski solitar se dovažuje iz južne ameriške provincije Čile, kjer ga kopljejo v velikanskih množinah. Solitar ima 14—15 odstotkov dušika, kar določa vrednost gnojila. Trositi se ima po vrhu in sicer v dobi rasti, najbolje v 2 ali 3 oddelkih, ker drugače je nevarnost, da bi spral dež dušik v spodnje plasti, kjer bi bil koreninam nedostopen, kajti dušik se ne sprime tako s prstjo, kakor fosforna kislina v žlindri ali superfosfatih in kalijv kajnitru, kalijeve soli ali pepelu. Hrani naj se v suhih prostorih, ker sesa vase vlago in se strdi v kepe. Pred trositvijo naj se gručice raztolčejo in skozi mrežo presejejo, da se kolikor možno vsi kristali razdrobe in potem lože enakomerno poštopajo. Da se more majhna množina na velik prostor potrositi, je dobro, pomešati solitar s trikratno množino pepela ali suhe prsti. Važna

je tudi radi tega primes zemlje, da delavec ne poštopa preveč solitarja na eno mesto, kar bi v mnogih slučajih škodilo rastlinam kar nam n. pr. dokazuje dejstvo, da močna gnojnica pomori nežne rastline, če pride v preobilnej meri na eden in isti prostor. Gnojitev s solitrom koristi najbolj, če je primerno zadosti deževja, preveliko dežja pa škoduje, ker izpere dušik. Najuspešneje je trositi tak čas, ko se kaže, da bo kmalu jelo deževati, ako dežja ni, nič ne hasne, ker se gnojilo ne more raztopiti. Trosi se lahko tudi drugi čas, samo paziti se mora, da ni perje mokro od rose ali dežja, ker bi se osmodilo nežno listje. Da deluje dušik solitrov, se spozna že v 10 dneh po temnozelenem perji. Izredno svojo moč pokaže solitar še le potem, če so pristopne rastlinam v zadostnej meri druge 3 važne redilne snovi: fosforna kislina, kali in apnenec. Akoravno je solitar zelo drago gnojilo, ker stane po menjajočih tržnih cenah okoli 13 gld., mora se vendar za nekatere rastline jako toplo priporočati, ker pridelki so izvanredno visoki in se izplača drago gnojilo zelo dobro.

Razni strokovnjaki so priredili poskušnje na polji s solitrom in brez solitra in našli pri 100 kg solitra sledeče večje dohodke: 400 kg ovsa, 300 kg pšenice, 300 kg reži, 400 kg ječmena, 3600 kg krompirja, 6400 kg sladkorne pese, 5500 kg krmske pese, 5300 kg korenja.

Za naše razmere bi se vendar kljub visokej ceni jako dobro izplačal solitar, ako bi se rabil pri pesi, zelji, turščici kakor tudi premnogokrat za oslabela žita. Ker si bo posameznik redkokrat omislil drago gnojilo, radi tega bi bilo jako priporočljivo, da si zadruge ali razna kmetijska društva naroče vsaj 100 kg solitra in ga razdele med posestnike, da se osvedoči o vspehih gnojenja s solitrom.

O uporabi pri posameznih rastlinah prihodnjč.

O gipsu.

Gips je važno površno gnojilo, ki deluje le posredno. Njegova moč se kaže največ v tem, da s svojo žvepleno kislino (hudičevim oljem) druge redilne snovi, ki se nahajajo v zgornjih plasteh, raztopi in tako posreduje, da pride fosforna kislina in kalij iz zgornjih delov zemlje v spodnje plasti, kjer razširja detelja do 1 m ali še bolj globoko svoje koreninice. Radi tega koristi le ondi, kjer je zemlja bogata posebno na kaliju, in v nekakej meri tudi na fosforju. Ako pa primanjkuje omenjenih, za rast detelj prevažnih snovij, tedaj ostane gips večinoma brez učinka. Razun z žvepleno kislino pa tudi gips koristi deteljam z vapnom, kojega v obilnej meri potrebujejo. Kakor nam kažejo pogoji za rast detelj, imamo skrbeti za dovažanje kalija in vapna v obilnej, fosforja le v malej meri. Dušik si detelje same iz zraka preskrbe. V tem oziru je ravno napačno mnenje, da se hoče rast detelje pospešiti z domačim gnojem, ki ima $\frac{3}{4}$ dušika med redilnimi snovmi. Radi tega je vsaka površna gnojitev z domačim gnojem pri deteljah nepotrebna in celo za ugodno rast detelj škodljiva. Za detelje, kakor tudi za lucerno, so edino potrebna rudninska gnojila, žlindra ali superfosfat, kalijeva sol, vapno in gips kot neposredno delujoče gnojilo.

Trosi naj se gips v rosi ali v deževnem vremenu na perje. Porabi naj se za 1 ha 200—400 kg. Večja množina je nepotrebna, ker ima le namen raztopiti težko raztopljive kalijeve snovi.

O cenah deteljnih semen.

Napačno je varčevanje z denarjem pri nakupu deteljnega semena ter se bridko maščuje. Vsa ona semena, ki se kupijo po ceni, so navadno slaba, in se plačajo v primeri z dobrim semenom veliko predrago. Poleg tega se pa mora še njivo eno leto žrtvovati, da se

nič ali zelo malo pridela in se trpi pomanjkanje krme. Ako primerjamo dvoje deteljnih semen, ki se se preiskali glede čistosti in kaljivosti, tedaj vidimo, da je drago seme ceneje.

Detelja št. 1:

čistost 94%

kaljivost 55%

vrednost semena $\frac{94 \times 55}{100} = 51.7\%$

1 kg velja 70 kr.

Detelja št. 2:

čistost 98%

kaljivost 95%

vrednost semena $\frac{98 \times 95}{100} = 93.1\%$

1 kg velja 80 kr. Tedaj je cena za 1 kg rabljivega semena (čistega in kaljivega) prve $\frac{70}{51.7} = 1.35$ gl.

druge pa $\frac{80}{93.1} = 85$ kr.

Iz tega vidimo, da je drago seme ceneje, kakor ceno.

Vsakdo se lahko prepriča, da seje edino dobro deteljo, ako si skupno naroče posestniki semena od trgovin, ki zagotavljajo vrednost blaga. Potem se ne bodo kazale tako pogostokrat slabo zaraščene detelje. Da imamo slabe detelje, smo sami krivi, ker smo premalo natančni pri nakupu semena in morebiti prevarčni, da gledamo le na ceno blaga, ne pa na to, kakšno je seme.

Poskušnje s krmskimi rastlinami v Melku na Spodnjem Avstrijskem.

Dne 27. majnika letos vršil se je na povabilo kmetijskega društva v Melku pod vodstvom ravnatelja c. kr. semenske postaje dr. Weinzierla za kmetovalce zanimiv izlet v Melk na krmsko poskušališče in na uzorno umetno prirejene tamošnje samostanske travnike. Poskušališče ima namen, preskusiti razne vrste žit, detelj in trav, kakor tudi mešanic, v kakem razmerji se imajo mešati in kako gosto sejati, da bi najbolje

uspevale. Meri nad 85 arov in je prirejenih 180 poskušanj po $\frac{1}{3}$ — 1 ara in 108 poskušanj po $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{4}$ ara prostora. Pri raznih vrstah erži je opaziti, da sta rast kakor tudi razvoj klasja iz novo upeljanega semena boljša, kakor pa iz že doma pridelanega. Najlepša je zelandska rž, lepo rastejo tudi petkuska, proštijška in šlandstetska. Za poskušnjo se je tudi vsejal zimski šlesvik-holštajnski oves, ki kaže sedaj zadostno gosto rast. Pri raznih žitnih vrstah se tudi poskuša gnojilo alinit, ki bi imelo nadomestiti draga dušičnata gnojila. Alinit se ima pred setvijo na žito potrositi in s tem se namerava, da bi se razvile iz zrnja po vcepljenih gliivicah bunčice na koreninicah, ki bi si prisvajale prosti dušik iz zraka, kakor si ga nabirajo metuljnice, detelja, grah, grahor in fižol. To bi bilo jako važno za kmetijstvo, ko bi se moglo iznajti nadomestilo za dragi solitar, potem bi veljal za isti prostor dušik desetkrat manj kot sedaj. Tukajšnje poskušnje z alinitom sedaj še ne morejo pokazati vspeha. V nekatereh krajih se je že dosegla boljša letina, v drugih pa zopet ne. Sodijo, da se zaradi tega še ne pokaže korist, ker morebiti ni prav sestavljen. —

Poskušnje z lucernami jasno kažejo, da je za tukajšnje razmere najboljše francoska. Tudi druge vrste lucern dosti dobro uspevajo, le edino ameriška popolnoma slabo. Natančno se vidi, da imamo najboljšo košnjo pri lucerni, ako ji primešamo pasjo travo. Z ozirom na prostor se ima vzeti 85% lucerne in 15% pasje trave, tedaj ima lucerna 85 delov in pasja trava 15 delov prostora zavzeti. N. pr. na ves prostor (100 odstotkov) je treba na 1 ha sejati 31 kg, ker pa pride tu samo 85 odstotkov prostora za lucerno, tedaj se potrebuje $\frac{31 \times 85}{100} = 26.4$ kg; ali na ves prostor (100 odstotkov) pride za 1 ha 37 kg pasje trave, tedaj se potrebuje za 15 odstotkov pro-

stora $\frac{37 \times 15}{100} = 5.6 \text{ kg.}$ — Domača štajerska detelja prekaša pri poskusih vse detelje raznih krajev, akoravno se mora pripoznati, da tudi druge lepo rastejo, celo ameriška ne kaže tako slabe rasti v primeri z ameriško lucerno. Pripomniti je, da švedska detelja (bela rudeča), vpeljana iz Amerike, je skoro lepša v rasti kot domača.

Jako lepo se razvijajo razne sestave za spreminjevalne travnike. v sledečih prostornih odstotkih:

domača detelja	15%
bela detelja	2%
rudeče bela detelja	15%
mačji rep	18%
angleška ljulika	10%
laška ljulika	5%
visoka pahovka	15%
pasja trava	10%
travniška bilnica	10%

Ali pa tudi druga jako priporočljiva sestava za kraje, kjer lucerna dobro uspeva:

esparzeta	75%
visoka pahovka	15%
hmeljna detelja	5%
laška ljulika	5%

Tu se poskušajo še razne druge mešanice, katerih ne moremo na drobno navajati, ker bi bilo preobširno. Potem so vsejane posamezne trave za pridelovanje semen, kakor pasja trava, angleška ljulika, senožetna bilnica, zlata pahovka, senožetna latovka itd.

Na podlagi večletnih ugodnih uspehov z deteljno-travnatimi mešanicami v poskušališču se je napravilo v Melku in v okolici že mnogo umetnih travnikov, bodisi da so se stari travniki preorali in na novo z dobrimi semeni zasejali, ali so se oddaljene njive v lepe košenice spremenile. Najlepše uzorno umetno prirejene travnike ima veliki melški samostan, kojega opat Karl je načelnik ondotnega kmetijskega društva in probuditelj vsega kmetijskega gibanja v ondotnem kraju. Kaj se more z dobrimi semeni doseči, nam kaže

ondi lepo na novo iz starega prirejeni travnik. Poleg novega travnika se je pustilo tu nekaj starega. Kak razloček v rasti in sestavi med novim in starim! Pridelalo se je prva leta na novo prirejenem na 1 ha celo 97 q, sedaj pa še vedno 70 q; ko je preje stari travnik komaj donášal 20 q po izjavi ondotnega oskrbnika benediktinca.

Jako lepe so tudi esparzetne mešanice, ki trajajo 4 do 5 let in se rabijo prva leta radi sočnate esparzete kot sveže krmilo, zadnja leta, ko že esparzeta pomineva, se kosi za seno.

Tako ima c. kr. semenska postaja še v 5 krajih svoja poskušališča in mnogo parcel za poskušnjo pri posameznih posestnikih za pridelovanje travniškega semena. Da se ljudstvo navadi v prirejevanji pravilno sestavljenih umetnih travnikov, ima c. kr. semenska postaja po zimi v raznih krajih 2—3 dnevna podučna predavanja in sedaj spomladi pa izlete na travnike, da se morejo overiti kmetovalci o obilnej košnji.

Al. Bergant.

Sadjarstvo.

Učinek umetnih gnojil pri sadnem drevju.

Da ni dovolj, sadno drevje samo skrbno vsaditi, ampak da je tudi zelo koristno, sadnemu drevju pognojiti z umetnimi gnojili, o tem sem se prepričal za gotovo.

L. 1894. sem nasadil v treh vrtovih večje število visoko debelih in pritličnih jablan in hrušek lastne vzgoje. Drevesca so bila mlada z dveletnimi kronami ter so imela krasne korenine. Z eno besedo: bila so živa, polna moči in bujnosti. Zemlja na vseh treh vrtih je globok in rodoviten naplav, bogat na dušiku in apnu, prepustna, zmerno vlažna in topla; na jednom vrtu je zemlja nekaj malega lažji, bolj peščena in suha. Drevje je bilo sajeno vse en čas, v enakih razdaljah pod mojim nadzorstvom.

V vrtu št. 1. rasto drevesa bujno in so dala vže v l. 1898/99. lep pridelek. V vrtu št. 2. rasto še lepše in so dala vže tudi nekaj sadja, pa ne tako veliko. Na vrtu št. 3. so dobila drevesca pri sajenju obilno gnoja v podobi Tomaževe žindre in lesnega pepela. Zemljo iz jam izkopano, ki je imela priti zopet nazaj v jamo k drevescem, smo premešali s pepelom in Tomaževo moko tako, da je bilo določeno na vsako drevo po $\frac{1}{2}$ kg žindre in 4 kg pepela. Delavci pa niso varčevali; lesnega pepela so potrošili za vsako drevo po 10—12 kg in Tomaževe žindre do 3 kg. Prst se je sicer temeljito premešala, vendar sem se bal, da bo tolika množina gnojil drevju nahudila.

Prvo leto drevesca res niso dosti zrastle; sedela so pač pri drugi mizi in šele tedaj so se nekoliko genila. In primerjal sem ta vzrast z onim enakih dreyesc v vrtih št. 1. in 2. in skoro sem bil prepričan, da je preobilica gnojil drevju škodila.

Toda ne!

V drugem letu po vsaditvi so jela drevesca na vrtu št. 3. bujno rasti in so do danes tako zbohotnena, da daleč prekašajo drévje v prvih dveh vrtovih. Nastavila so mnogo korenin, napravila veličastne kronice in močna debla. A ovočja niso prinesla notri do l. 1899., tu in tam nekaj malega — prvi pridelek.

Toda na sadju je bila znati velika razlika; sadje s tega drevja je očitno večje. Zdaj v majniku je drevje vse snežnobelo in zarjeno-rudeče posuto s cvetjem in ako nam letošnje čudno, čudno vreme ne prinese kake posebne nezgode, pričakujem od tega drevja jako bogato trgatév. Drevje to napravlja primerjano z onim na drugih dveh vrtovih vtis na gledalca, kakor bi bilo za kakih 5 let vsaj starejše.

Iz močnega drevesa vedno lahko pričakujemo bogatega pridelka, močna drevesa pa dela močno gno-

jenje. Iz tega se vidi, da male porcije umetnih gnojil, ki se navadno priporočajo za sadno drevje, nič ne pomagajo. Za to pa velike porcije, kakor sem jih rabil jaz pri drevji, pomagajo tem bolje in ne škodujejo.

Kmetovalec v „Hosp. listu.“

Čebelarstvo.

Barva panjev.

Ni vse eno, s kakšno barvo da so panjovi prevlečeni. Pri svetlo barvanih panjih n. pr. najdejo čebele, vračajoč se domov proti večeru lagje svoje izletavnice, kakor pri temno barvanih. Še večjega pomena pa je različen upliv solnčnih žarkov na razno barvane panjove. Čim temneje je panj od zunaj pobarvan, tem več solnčnih žarkov vsrkava površina in toliko več vročine prodira v notrino panja. Če vzamemo za primero moč belih snovij, s katero vsrkavajo žarke = 100, potem je ta moč pri rumenih snoveh = 140, pri jasnozelenih = 150, pri rudečih = 165, pri jasnomodrih = 198 in pri čisto črnih = 208.

Torej potrjuje tudi znanstvo, česar nas je vže davno učila skušnja, da varuje bela obleka mnogo bolj proti solnčnemu pritisku, nego modra ali celo popolnoma črna. Isto velja o naših panjovih.

Čebelar, zapomni si to!

Splošno.

Važnost perotnistva.

Po poročilih strokovnih časopisov je dosegel l. 1898. izvoz in uvoz produktov od reje perotnine sledečo višino:

A. Uvozilo se je k nam:	
perotnine žive za	2,773.020 gld.
„ mrtve za	44.550 „
jajec za . . .	15,457.888 „
rumenjakov in beljakovine za	27.160 „
perja za . . .	2,823.825 „
raznih proizvodov za . . .	332.360 „
skupaj za . . .	21,458.803 gld.

Uvoz je bil za cele 3 milijone večji od onega pretečenega leta. Perotnine je prišlo k nam največ iz Rusije (24.661 q), potem iz Srbije (13.668 q), iz Laškega (4814 q) in iz Rumunije. Tudi perja je bilo pripeljanega največ iz Ruskega (19.802 q) in pa iz Nemčije (4539 q).

B. Izvozilo se je:

perotnine vseh vrst za . . .	7,572.786 gld.
jajec za . . .	46,486.968 „
beljakov in rumenjakov za . . .	83.650 „
perja za . . .	8,711.880 „
raznih proizvodov za . . .	658.716 „
skupaj za . . .	63,514.000 gld.

Izvoz je bil za 2½ milijona večji nego v pretečenem letu. Perotnine smo oddali največ Nemcem (89.481 q), potem v Švico (1293 q), na Angleško i. t. d. Jajec so kupili največ Nemci (758.555 q), Švicarji (35.384 q), Francozje, Lahi i. t. d. Perja pa je šlo največ na Nemško (47.717 q), menj v Švico in na Francosko.

Ako primerjamo uvoz z izvozom, vidimo, da je izvoz za 42 milijonov gld. večji; to nam je gotov denar, ki nam ga plačujejo tujine za naše perotninarske pridelke. Toliko nam nese naše tako neracijonelno (nespametno) uravnano perotninarstvo. Kako ogromen vir dohodkov bi nam pač moglo biti perotninarstvo šele tedaj, ako bi mu posvetili malo več skrbljivosti!

In zato skušajmo, kjer koli je to mogoče, da zboljšamo naše perotninarstvo! Po „Hosp. listu“.

Kmetova opravila meseca junija.

(Piše A. Štrekelj.)

Na domu. Večina opravil prejšnjega meseca se nadaljuje. Gnoj naj se iz hlevov večkrat izkida, da ne napravlja živini vročine, a obnovi naj se s suho steljo. Da ne mučijo muhe živali, naj se hlevska okna nekoliko pregrnejo z vejevjem ali čim drugim. S tem se odganjajo od hleva tudi solnčni

žarki, ki proužročajo vročino. Živina naj se obira vsakovrstnih mrčesov, posebno klopov, kršeljic, konjskih muh in obadov. Najboljše sredstvo proti tem zajedalcem je snaga. Priporočajo pa tudi, da se žival namaže z žaltavim surovim maslom, katero odganja to mrčes s svojim neprijetnim duhom. Tudi mazanje z lavorjevim (lorberjevim) oljem, s petrolejem in s terpentinovim oljem služi neki prav dobro. Nadaljno sredstvo je večkratno pranje z vodo, v kateri se je kuhala pelin ali pa orehovo listje. Poskusi naj se, saj ne stane mnogo! Paziti je nadalje, da ne trpi živina v vročini žeje. Napaja naj se tedaj večkrat na dan s čisto in hladno vodo. — Žitne in druge shrambe naj se sedaj očistijo in pripravijo za nove pridelke. Da se zamorijo po teh shrambah vsakovrstni škodljivci, dobro jih je zapuhati z žveplom. V ta namen naj se prav dobro zaprejo okna in vrata, da ne more skozi nje lahko sapa a potem naj se žge v prostoru žveplo tako dolgo časa, dokler hoče goriti. Žveplena sokislina (žvepleni dim), ki se pri gorenju napravlja, je proti vsem mrčesom hud strup. Shrambe naj se pustijo potem par dni zaprte in paziti je, da ne uhaja iz njih žvepleni plin. Dobro je, če se to zapuhanje večkrat ponavlja. Žveplo se žgá v kaki stari lončeni ali kositerjevi posodi, v katero se je postavilo nekoliko žerjavice. Kadar žveplo gori, ne sme biti niti človek v shrambi, ker bi ga puh lahko zadušil. Črez par dni naj se shramba prezrači. Tako žveplanje zamori tudi kletnega plesnivca, če je opravljamo v tem prostoru. — Klet naj se, kakor je bilo prejšnji mesec povedano, sedaj zrači le v hladnih nočeh. Posebno je paziti sedaj na vino, da se ne pokvari. Posodo je zato vedno zalivati in sicer z zdravim vinom. Če se komu zdi, da se vino moti in spreminja, bodisi v okusu ali v barvi, pretoči naj ga najprej v z žveplom zapuhan sod a potem naj

poišče brž sveta pri vinskem veščaku.

Na polju, travniku in pašniku: Okopanje in osipanje krompirja, koruze, živinske pese se nadaljuje. Vendar naj se ne opravlja to delo, dokler je zemlja še mokra. Kjer so se sadile omenjene rastline v vrsti, opravlja se lahko s plugom. Nadaljuje se tudi košnja detelje. Detelja pa naj se suši, če mogoče na vilah, ali pa na kozlih. Pri takem sušenju se izgubi malo detelnega listja, pa tudi nevarnosti ni, da bi se detelja preveč sparila. Na dom naj se vozi šele, ko je popolnoma suha, ker bi drugače v skladu plesnila. Plesniva detelja prouzučuje pri konjih hrpanje, molznim kravam pa se ne sme na noben način pokladati, ker se mleko po nji kaj rado spridi. Tudi zdravju je škodljiva. Kjer se je preorala rudeča detelja, tako tudi tam, kjer je pokončala toča poljske pridelke, kakor v nekaterih spodnje-štajerskih krajih, naj se sadi na polje zelje in vrzote, seje naj se repa, ajda in krmska koruza. Tudi živinska pesa se še lahko presaja. Ker se je pokazala lanske leto v mnogih slovenskih krajih (posebno na Krasu) krompirjeva strupena rosa, naj se škropi krompir z modro galico, kakoršno rabimo za škropljenje trsja.

V vinogradu: Kedor ni še žveplal in škropil, opravi naj to delo prej ko mogoče. Zadnji čas je! Ne bodite nemarni, da se ne bodete kesali ob trgatvi! Zarod kaže letos lepo in če odevetejo trte v lepem vremenu, upati je na dobro vinsko letino. Te dve deli opravljajo se lahko tudi v cvetju, če se niste že prej izvršili. Veča je korist nego škoda, ki jo napravimo. Za prvo škropljenje zadostuje 1 kg modre galice in 1 kg ugašenega vapna, za drugo in tretje škropljenje pa polovica te množine. Za časa cvetja naj se opusti, razun omenjenih dveh, vsako delo v trsju. Prej in po cvetju pa se nadaljujejo opravila prejšnjega meseca: Obi-

rajo se nepotrebne mladike, druge, ki služijo za les prihodnjega leta, se privezujejo na kol ali žico, one pa na napenjalec, ki se prihodnje leto odstranijo, se prikrajšajo nad 3. ali 4. listom zgoraj vrhnjega grozda. Trte se v drugič okopavajo ali plejejo in cepljenje v zeleno se nadaljuje. Divji poganki na cepljenih mladikah, ki jemljejo cepiču moč, se skrbno obirajo a trtnica naj se pridno pleje. Tudi tu je treba cepljene trte poškopiti z modro galico.

V sadovnjaku: Črešnje in drugo zgodno sadje zore in se berejo. Če hočemo sadje dobro prodati, paziti je, da pride na trg v ravno takem stanu, kakor je prišlo iz debla, tedaj popolnoma zdravo in sveže. Obirati ga je treba tedaj skrbno in ravno tako tudi zapakovati in prekladati. Iz črešenj se napravljajo vsakovrstni prav dobri kompoti, likerji in tudi črešnjevo žganje je jako čislano. Črešnje se tudi lahko sušijo. Še bolje nego črešnje se dajo uporabiti jagode in malinje. Iz grozdja sv. Ivana in iz kosmulje napravljajo se tudi prav dober mošt. — Nadaljuje se poletna reznja na pritličnih drevesih. Pričenja se cepljenje na živo oko. Kadar cepimo, cepimo v resnici dobro sadno vrsto! Mladim cepičem naj se skrbno obirajo divji poganki a drevesnica naj se pridno pleje. Pregarjajo naj se vsakovrstni sadni škodljivci. Mnogo jih zateremo, če pobiramo odpalo sadje, v katerem se nahaja navadno škodljivčev črv, in ga potem skuhamo in če treba pokladamo prašičem. Obirajo in pokončujejo naj se tudi gosence. Proti rastlinskim škodljivcem (rosi, plesnu, listnemu zavijanju) škropiti je drevje z modro galico in ga žveplati.

Na vrtu: Seje se jesensko in zimsko zelje, zimsko redkev, solata, indivja in zimski radič. Zrelo zeljnato in repno seme se omlati in shrani. Da česenj ne gre v cvet, naj se mu pohodi steblo. Zelenjadne gredice se okopavajo

in zalivajo. Boljše pa je zaliti rastlino enkrat in močno nego večkrat, a samo površno.

V gozdu: Nadaljuje se delo prejšnjega meseca: poletna sečnja in žganje ogljenic v visokem gorovju, plavenje lesa, popravljanje voznihi poti in mostov. Lovi se smola na smreki in črnem boru. Gozdni škodljivci se pokončujejo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 29.: J. P. v D. pri C. Ali je res, kar trdijo pri nas nekateri posestniki, da je dobro, lucerni nekoliko slame, mrve ali sveže turščice primešati, da žival raji je in da se krmilo bolje izkoristi?

Odgovor 29.: Vsako krmilo mora biti tako sestavljeno, da so v njem redilne snovi v gotovem razmerju. Na 1 del dušičnatih snovij mora priti 5—7 nedušičnatih (1 : 5—7), da žival krmilo prav izkoristi. V lucerni imamo jako ozko redilno razmerje 1 : 3 in to je neprikladno za živalski organizem, drage beljakovine gredo neprebavljene v blato. V ta namen razširimo redilno razmerje, ako pridenemo lucerni slame, turščice ali mrve, s tem pripravimo krmilo, ktero žival izkoristi popolnoma. Radi tega je dobro, že pri setvi lucerne skrbeti za širje redilno razmerje, in to dosežemo, ako jej primešamo pasjo travo.

Vprašanje 30.: Kaj je na tem, da rodijo doma cepljene trte večje grozdje nego druge cepljene in na dom presajene?

Odgovor 30.: Ako je cepljenje pravilno, podlaga in plemenita trta iste vrste, ni nobenega razločka. Pač pa je to mogoče, če se ne vrši cepljenje tako, kakor bi se moralo. Cepljenje, ki se izvršuje doma, je navadno bolj natančno, nego ono, ki ga napravljajo trgovci. Posebno slabim trgovcem je malo mari, kakšen je cep. Samo da se je trta prijela in da se drži tako dolgo, dokler jo je odjemnik zakopal v zemljo. Zato pa zastajajo take trte mnogokrat v rašči in obenem v rodovitnosti. Tudi trte, ki so se cepile v suho, ki se tedaj ne primejo tako lepo s podlago, kakor pri cepljenju v zeleno, so čestokrat manj rodovitne nego slednje.

Da je grozdje iste vrste na nekaterih trtah bolj debelo nego na drugih, temu je lahko vzrok tudi različna podlaga. Niso namreč vse ameriške trte naši vinski enako sorodne. Čim

manj je pa podlaga plemeniti trti so-rodna, tem težje se pretaka sok, ki prihaja od listja proti koreninam, na spojnem mestu. Radi tega zaostaja sok v plemeniti trti, katera se z grozdom vred debeli, a podlaga ostaja drobna. Na podoben način dobimo n. pr. umetno velike grozde, če odstržemo mladiki pod grozdom, ko je ta odcvel, v kolo-barčku nekoliko lubada.

Vprašanje 31.: J. P. v G. pri C. Kaj je vzrok, da mi lucerna od leta do leta mineva, ko jo vender vsako leto dobro s hlevskim gnojem pognojim?

Odgovor 31.: Lucerna spada med one rastline, ki nabirajo prosti dušik iz zraka po svojih gomoljčnih glivicah in je vsako dovažanje te najdražje redilne snovi nepotrebno in celo v kvar lucerni. Kajti hlevski gnoj ima 5% dušika, ki stane v umetnih gnojilih 1 odstotek 88 kr., 5% kalija, ki stane v kalijeveji soli 15 kr., 2% fosforne kisline, ki velja v fosfatih 25—30 kr. in 2% vapna. Tedaj dajemo v domačem gnoju najdražjo redilno snov, dušik, lucerni po nepotrebem in s tem pospešimo rast trav in plevela, ki posebno dušik za svoj obstanek potrebuje. Ker ne dobiva lucerna zadosti rudninskih snovij, zato zaostane v rasti in podleže travi in plevelu in se polagoma razredčuje. Ako primerjamo lucerno s travami in plevelom in si predočimo s številkami, kakih gnojil potrebujejo navedene rastline, tedaj vidimo, da potrebuje lucerna za dušik 0, kalij 4, fosforno kislino 1, apno 4; trava za dušik 1, kalij 2, fosforno kislino 1, apno 0, (0 = nič, 1 = nekoliko, 2 = veliko, 3 = zelo veliko, 4 = največ.) Iz tega uvidimo, da je sestava domačega gnoja jako prikladna razvoju trav, toda lucerni nikakor ne, ker ima premalo kalija in vapna in za rast nepotrebni dušik.

Marsikateri gospodar, ki je pridno vozil več let gnojnico ali gnoj na lucerno, se je varal v svoji lepi nadi in je videl, kako je polagoma trava deteljo izpodrinila. Ako hočeš svojo lucerno za stalno rabo ohraniti, moraš skrbeti edino le za rudninske sestave: fosfor, kalij in vapno, kar preskrbiš z umetnimi gnojili z žlindro ali z drugimi fosfati, kalijevo soljo in živim vapnom, kajti dušik si detelja sama preskrbi in je vsako gnojenje z domačim gnojem bolj škodljivo kot pa koristno. Hlevski gnoj kakor tudi gnojnica naj se vozi raji na njive, kjer poleg svoje redilnosti tudi zemlja na prsti obogati ali pa na travnik, kjer pospeši jako bujno rast trav.

Vprašanje 32.: Kje je kakšna državna ali deželna trtnica v neokuženem okraju?

Odgovor 32.: Deželna trtnica v neokuženem okraju je v Ljubljani. Od državnih trtnic je še neokužena ona v Obersiebenbrunn na Spodnjem Avstrijskem, ki meri nad 24 hektarjev prostora in je največja v celi Avstriji. Zasebna trtnica z zanesljivim blagom, tudi v neokuženem okraju, je ona g. bar. Ritter-Zahony-ja v Monasteru pri Ogleju (Akvileji) na Goriskem. Vendar je pa najbrže že preminul čas za letošnjo naročitev.

S e j m i

na Kranjskem:

- 11. junija v Šentjerneju.
- 14. " v Hotederšici.
- 15. " v Kočevju, v Jagnenci.
- 18. " v Zalogu, Št. Vidu pri Blokah, v Bučki.
- 19. " v Rovišah.
- 21. " v Moravčah.
- 22. " v Lačicah.
- 23. " v Tržiši, v Št. Jurju pri Svibnjim, v Črmošnjicah, Matenji vasi, Drnovem, v Loki, Bohinjski Bistrici, v Rovtah, na Mirni, v Češnjicah, Ribnici, Višnji gori.
- 24. " v Radečah.
- 25. " v Dvoru, v Šentjanžu na Dolenjskem pri Radečah.
- 27. " v Strugah pri Cerkvi.
- 28. " v Šent Jurju.
- 30. " v Mozeljju, v Zagorju, v Mirni peči, na Mali gori in na Rakeku; v Ljubljani in v Trnovem.

- 1. julija v Št. Gothardu in v Srednji vasi, v Kočevski Reki.
- 4. " v Velikem Gabru, v Žireh.
- 5. " v Vidmu poleg Krke, v Žužemberku.
- 9. " v Tirni, v Poljšniku, Slančjem vrhu in na Travi.
- 11. " v Senožečah.
- 12. " v Trebnjem, v Planini, v Kropi, v Gorenji Planini in Zg. Tuhinji.
- 13. " v Starem Logu na Kočevskem.

Na Štajerskem:

- 21. junija v Bučah in na Vranski gorci.
- 22. " v Šostajnu, v Št. Jurju ob juž. železnici, v Savnici.
- 23. " v Poljčanah, v Št. Jurju pod Tabrom, v Konjicah, na Laškem, v Podsredi, v Setalih pri sv. Lenartu v slov. gor., v Strasi in v Ljubnem, v Gomilnici, v Plineji, v Rajhenburgu in Spodnji Polskavi.
- 30. " v Žrečah.

- 1. julija pri novi Štifti, v Pletrovčah na Tinskem, pri sv. Tilnu in Vildonu.
- 4. " v Mariboru, v Vojniku, na Rečici in Spodnji Kostrivnici.
- 8. " pri sv. Jurju v Svičnici.
- 9. " v Lembergu.
- 10. " v Dobovi.
- 12. " v Rogatcu, v Šostajnu, pri sv. Marjeti v Goricah na Planini.
- 16. " v Zdolah v soseski Pleterje.

Na Koroškem:

- 11. junija v Pliberku za živino.
- 14. " v Oberdravberzi.
- 16. " v Traberku in Grajfenberz
- 24. " v Gutštajnu.
- 28. " v Grajfenberzi.
- 30. " v Pontafelnu.
- 2. julija v Kaplji.
- 15. " v Gradišah.

Na Primorskem:

- 18. junija v Povirju.
- 23. " v Komnu.
- 24. " v Ajdovščini, v Štivanu pri Devinu, v Boljuncu za blago in živino.
- 25. " v Korminu.
- 28. " v Kastelnovi.
- 30. " v Terčetu, v Št. Petru, v Jelsanah in v Ospu.
- 3. julija v Brezovci.
- 4. " v Rifenbergu.
- 11., 12. in 13. julija v Ogleji.
- 11. julija v Šuti in v Osobu.
- 16. " v Drenciji.

30 lepih mešano jakširskih prascev

ima na prodaj Jožef Murnik, posestnik, Velesovo, pošta Crklje. Pasem je jako rodovitna, svinje skote po 10 prascev, in se jako dobro upitajo. Stari svinji sta tehtali 5 centov 77 funtov in 5 centov 58 funtov.

Zanesljiva valilna jajca

od velikih plemenih italijanskih gosi ima na prodaj po 40 kr. komad Fran Ksaver Mrkun, posestnik na Studencu št. 77 — 185 p. Studenec, bodisi s predplačilom ali po poštnem povzetju. Za varnost jamči; manj ko pet jih ne odpošlje. Odpošlje vsa naročila z obratno pošto in na vprašanja takoj odgovori.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima še nekaj na amer. podlagi R. Portalis požlahtnjenih domačih trt po 10 kr. komad za oddati.

Mehove za žveplanje grozdja

proti plesnobi, kateri so od deželne šole na Grmu preskušeni in priporočeni, izdelujeta in imata na prodaj Jos. Hudaklin v sv. Jerneju in Fr. Ruech v Kostanjevici, Dolenjsko. Cena za kos je šest kron, pri večjem številu 10%—15% popusta.

Kmetijsko društvo v Vipavi

oskrbuje svojim članom:

- 1.) Vrtna in poljska semena vsake vrste.
- 2.) Za vinarstvo: Zajamčeno žveplo in modro galico, škropilnice, mehove, gumice.
- 3.) Čepilno, vrtno in drugo orodje.
- 4.) Po članih društvenih trgovcih vse gospodarske in gospodinske potrebščine.

Štacuna, edina v fari, v najem, krčma in trafika pa poleg na račun, se odda na deželi poleg farne cerkve pod jako ugodnimi pogoji. Stanovanje prosto.
V. Ježovnik, župan v Velenju (Štajersko).

Išče se poslovođa za mešano trgovino, kje, pove uredništvo lista.

Jajca za valenje od zanesljivih plemenskih kur, kakor:
Velike grahnate Plymouth Rocks eno po 40 h.
Velike Houdan z čopom . . . 40 „
Velike Dorking z srebrnim vratom „ 40 „
Creve-Coeur modre z čopom . . . 50 „
Črne Holandke z belim čopom . . . 50 „
Bele Leghorn . . . 50 „
Laške kure jerebično progaste . . . 50 „
Domači Fazan (Maloy) . . . 50 „
Hamburški veliki Fazan . . . 60 „
Velike laške gosi . . . eno po 1 K 20 „
in 3 meseca stara plem. piščeta teh vrst eno po 4 K. Manj ko 10 jajc ne odpošlje in za dobro došlost in postrežbo jamči Ivan Kranjc veleposestnik v St. Ilju pošta Velenje, Štajersko.

Išče se spreten mlinar v mlin za turšico. Mesečna plača 12 gld., hrano in stanovanje prosto. Sprejme se takoj v službo pri A. Ličan v Il. Bistrici.

Tko želi, da svojo obitelj oskrbi pravim i naravskim dalmatinskim vinom, neka se obrati na podpisano: Juraj Gamulin, Jelsa — otok Hvar, Dalmacija.

135 vsakovrstnih hrastov in če je treba še več, je na prodaj. Kje? pove uredništvo.

Jajca za valenje od velikih belih kokošij „Langshann“, dobre jajčnice prodaja po 15 kr. Jan. Stele, posestnik, v Zalogu pod Ljubljano.

Kmetijsko društvo v Kamniku
išče si oženjenega ali tudi postaranega samskega hlapca (hlevarja). Primerna plača, deputat v pridelkih in prosto stanovanje. Položiti je nekaj kavcije. Ponudniki naj se predstavijo osebno do 25. t. m. pri načelstvu (Šutna št. 25).

Išče se zvedenega in izvežbanega mlekarja; kje, pove upravništvo „Narodnega Gospodarja“.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Prevažanje živali z železnico.

(Konec.)

9. Voznina.

Za prevoz živali imamo na železnicah raznovrstne tarife, koje za vsak poseben slučaj opisati, bi bilo preobširno. Odgovarjali bomo pa na vsako tako vprašanje radovoljno in opozarjamo častite čitatelje, kateri oddajajo ali prejemaajo živali po železnici, da poizvedo lahko vse določbe in tarife, tikajoče se omenjenega prevažanja, pri nas.

Opisati hočemo še natančneje prevoz živali, koje pošiljamo v razstave in kojim so železnice vozino precej znižale.

Pri takih pošiljativah napisati moramo v vozni list izrecno, da je namenjena žival v razstavo in da zahtevamo znižano vozino.

Priložiti moramo voznemu listu tudi spričevalo, v kojem odbor dotične razstave potrjuje, da smo živali v istini za izložbo v razstavi prijavi.

Voznina znaša na kilometer, ako pošiljamo jednega konja, jedno mulo ali jednega žrebeta 6 K 86 h; pri oddaji več konj, mul ali žrebet na glavo 3 K 44 h; za osla, bika, kravo ali vola 3 K 16 h; za jednoletno tele in pitanega prašiča 1 K 58 h; za tele, koje še sesa, za mršavega prašiča, za kozo, kozliča, ovco, ovna, koštruna 52 h; za prašička, kozliča in jagnje 26 h; za psa 80 h.

Za perotnino, koju oddajamo v zabojih, plačamo za vsakih 100 kilogramov na kilometer 52 h.

Pri vračunanji te znižane vozine jamči nam železnica pa tudi samo z navadno kupno ceno in sicer plača ista, ako se poškodeje, pogine ali se izgubi

konj	600 K
žrebe, mula ali osel	200 „
bik, vol ali krava	200 „
pitan vol	300 „
jednoletno tele ali tele ki še sesa	25 „
pitan prašič	90 „
mršav prašič ali prašiček	35 „
prase, ki še sesa	10 „
koza, kozlič, ovca, oven, koštrun ali jagnje	20 „
pes	10 „
100 kg družih tu ne omenjenih živali	100 „

Konečno priobčujemo

10. Vozni red

za odpravo živine namenjenih vlakov na progah, spadajočih pod ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Nočna doba od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj označena je s podčrtanimi minutnimi številkami (6⁰⁰—5⁵⁹).

Postaje	Vlak št.		
	2157	1777	1785†
Trbiž Odhod	.	330	916
Lesce-Bled	.	922	127
Kranj	.	1113	356
Škofjaloka	.	1230	446
Ljubljana (Prihod	.	153	607
drž. k. (Odhod	650	.	.
Kamnik Prihod	807	.	.

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob ponedeljkih in petkih.

Postaje	Vlak št.		
	2156	1784†	1798
Kamnik Odhod	455	.	.
Ljubljana (Prihod	610	.	.
drž. k. (Odhod	.	743	150
Škofjaloka	.	944	302
Kranj	.	1049	340
Lesce-Bled	.	137	510
Tržič Prihod	.	646	1222

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob nedeljah in sredah.

Postaje	Vlak št.	
	2275†	2271/2371†
Ljubljana j. k. Odhod	448	624
Grosuplje (Prihod	550	824
(Odhod	609	859
Rudolfovo Prihod	1047	.
Kočevje	.	1251

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob torkih in sobotah.

Postaje	Vlak št.	
	2276†	2372†/2272
Kočevje Odhod	.	229
Rudolfovo	208	.
Grosuplje (Prihod	625	616
(Odhod	721	642
Ljubljana j. k. Prihod	902	816

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob torkih in sobotah.

Postaje	Vlak št.		
	985†	991	977
Beljak drž. k. (Prihod	341	923	710
(Odhod	351	953	822
Trbiž (Prihod	612	1140	1058
(Odhod	637	.	.
Pontabel Prihod	829	.	.

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob ponedeljkih in petkih.

Postaje	Vlak št.			
	966	986†	964	980 a
Pontabel . Odhod	.	640	.	.
Trbiž . . . (Prihod	.	851	.	.
Odhod	745	939	1228	255
Beljakdrž.k. (Prihod	920	1153	156	553
Odhod	928	1213	157	620

† Spremljevalcem živine ni dovoljeno vdeležiti se sovožnje ob nedeljah in sredah.

Odpravljati žive živali z osebnimi vlaki možno je dovoliti le proti plačilu brzovoznih pristojbin. — Odpravljati svinje z osebnimi vlaki ni dopuščeno.

O b r t.

Shod avstrijskih ključavničarjev na Dunaju.

O Binkoštih vršil se je shod avstrijskih ključavničarjev na Du-

naju, katerega so se udeležili odposlanci iz vseh dežel cesarstva, med njimi tudi iz Kranjske (iz Ljubljane). Sklenil je shod, kateri je zboroval v dunajski mestni hiši in katerega je toplo pozdravil dunajski župan, v prilog ključavničarske obrti mnogo resolucij, katerih najvažnejše podajemo čitateljem v sledečem.

Shod je zahteval, da se odpravi ali izdatno zniža vozna carina na železninske surovine ali polfabrikate, tuzemski fabrikati (izdelki) pa naj se ščitijo s primerno carino proti inozemski konkurenci, tudi naj se store primerni koraki, da se producenti in občinstvo obrani slabih nasledkov

kartelov. Shod je izrazil željo po zakonu glede starostne in penzijske preskrbe obrtnih mojstrov ter ločitve obrtnih od trgovskih zbornic. Nadalje je zahteval državno združno kreditno banko, razbremenitev malih obrtnikov potom subvencije glede doneskov k zavarovalnim blagajnam proti nezgodi, zahteval, da se tovarnarjem prepove, imeti učence, ker se ti v tovarnah izobrazijo le enostransko. Konečno je zahteval shod, da smejo prirejati ključke za uporabo samo ključavničarji ter da smejo trgovci prodajati ključke samo ključavničarjem, ne pa tudi zasebnikom.

—t—

ZADRUGA

Mednarodni združni shod

nameravajo napraviti 8., 9. in 10. julija 1900. Vršil naj bi se ob priliki svetovne razstave v Parizu v občini shodnici. Povod temu shodu je dala „Zveza ljudskega kredita v Franciji (Centre fédératif du Crédit populaire en France)“, združna centrala, ki načeloma ne razširja samo enega združnega sestava. Napravil se je časten odbor združnikov iz Nemčije, Avstrije, Belgije, Kanade, Danskega, severoamerikanskih združenih držav, Angleske, Holandije, Ogrskega, Laškega in Švice. Zanimivi program obsega 1. splošen del, 2. oddelek: meščanski ljudski kredit, 3. oddelek: kmetijski ljudski kredit. Prvi in tretji oddelek obsegata naslednje točke:

Kreditne zadruge v obče.

1. Uloga, ki jo igrajo zasebna navodila v razvoju kreditnih zadrug; omejitev delovanja države.

2. Načela za zakonodajo z ozirom na kreditne zadruge.

3. a) Moč kreditnih zadrug kot pripomoček, da se ljudski prihranki ne stekajo v žepe

posameznikom, temveč porabijo v domačem kraju; b) postavna ureditev svobodne, decentralizirane vporabe narodnih blagajen kot nujna potreba za razvoj kreditnih zadrug.

4. Skupnost kreditnih zadrug z drugimi združnimi strokami; podpora, ki jim jo lahko daje; sodelovanje konsumnih društev.

5. Kakšne zveze bi se dale z ozirom na ureditev združnega kredita napraviti med raznimi deželami?

6. Kolike koristi bi bilo, če bi se v ta namen, da se razširi znanje in izvrševanje združnega kredita in olejša, oziroma izpopolni zasebna propaganda, pouk o vprašanjih združnega kredita sprejel v učni načrt predvsem strokovnih šol za kupčijo in obrt in poljedelstvo, kakor tudi višjih učnih zavodov za učitelje?

Kmetijski ljudski kredit.

1. Sedanje stanje kmetijskih kreditnih zadrug po deželah, kjer so se te zlasti razširile.

2. Odnos kmetijskega in meščanskega kredita; pomen istočasne združitve malih trgovcev

in malih kmetovalcev v ljudske banke; udejstvovanje teh zavodov z ozirom na kmetijski ljudski kredit.

3. Razne značilne oblike, ki so jih dobile kmetijske kreditne zadruge.

4. Podpora, katero bi lahko dajale navadne hranilnice kmetijskim kreditnim zadrugam, da se razširijo in utrdijo.

5. Kako bi lahko sodelovale kmetijske zadruge, zlasti še kmetijski sindikati (sodništva), da se razširi in dobi moč kmetijski kredit; primerjanje vzajemnega delovanja sindikatov in kreditnih zadrug.

6. Nujna potreba, zvišati moč in vpliv kmetijskega ljudskega kredita s kmetijsko-tehničnim poukom o boljšem gospodarstvenem načinu.

7. Varnost kmetijskega kredita, ki jo dajo zadruge po Reiff-eisenovem sestavu.

8. Stališče in način, kako postopati, da se doseže združenje za širitev in spojitev kmetijskih kreditnih zavodov.

9. Pod kakšnimi pogoji naj se ustanavljajo okrajne ali osred-

nje blagajne za kmetijski kredit, in ali je pravilno, da pri tem sodeluje država, naj si bo že z osnovno glavnico ali z založnim denarjem?

Če bi kdo imel gledé tega shoda kako željo, naj se obrne do g. profesorja Dufourmantelle, Avenue, Kléber 95, Paris.

Landw. Genossenschaftsbl.

Denarni promet hranilnic in posojilnic v mesecu aprilu 1900.

Hranilnica in posojilnica v Cerkljah: Prejemki 1483 K 20 h, izdatki 750 K 50 h, denarni promet 2233 K 70 h, prejete hranilne vloge 603 K, vzdignjene hranilne vloge 220 K, dana posojila 530 K, vrnena posojila 748 43 h.

Posojilnica v Dobropoljah: Prejemki 12.316 K 40 h, izdatki 10.492 K 14 h, denarni promet 22.808 K 54 h, prejete hranilne vloge 8168 K, izplačane hranilne vloge 5722 K 92 h, dana posojila 3500 K, vrnena posojila 2270 K.

Posojilnica v Kranjski gori: Prejemki 10.354 K 34 h, izdatki 6926 K 24 h, denarni promet 17.280 K 58 h, prejete hranilne vloge 6608 K, izplačane hranilne vloge 4681 K 02 h, dana posojila 2220 K, vrnena posojila 2040 K.

Hranilnica in posojilnica v Leskovicah: Prejemki 2416 K 98 h, izdatki 2238 K 24 h, denarni promet 4655 K 22 h, prejete hranilne vloge 1720 K, izplačane hranilne vloge 114 K, dana posojila 104 K 24 h, vrnena posojila 380 K.

Posojilnica in hranilnica v Rovtjah pri Logatcu: Prejemki 5334 K 50 h, izdatki 2879 K 35 h, denarni promet 8213 K 85 h, prejete hranilne vloge 969 K, izplačane hranilne vloge 409 K 27 h, dana posojila 2333 K, vrnena posojila 40 K.

Hranilnica in posojilnica v Semiču: Prejemki 4365 K 31 h, izdatki 2754 K 86 h, denarni promet 7120 K 17 h, prejete hranilne vloge 3342 K 21 h, izplačane hranilne vloge — K, dana posojila 2710 K.

V mesecu maju 1900.

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici: Prejemki 1928 K 02 h, izdatki 1885 K 14 h, denarni promet 3813 K 16 h, prejete hranilne vloge 1062 K, izplačane hranilne vloge 1181 K 60 h, dana posojila 100 K.

Hranilnica in posojilnica v Cerkljah: Prejemki 3082 K 40 h, izdatki 1684 K 15 h, denarni promet 4766 K 55 h, prejete hranilne vloge 1080 K, izplačane hranilne vloge 320 K, dana posojila 1336 K, vrnena posojila 233 K 04 h.

Hranilnica in posojilnica v Črničah: Prejemki 2577 K 66 h, izdatki 2240 K 52 h, denarni promet 4818 K 18 h, prejete hranilne vloge 1566 K, izplačane hranilne vloge 235 K 60 h, dana posojila 1970 K, vrnena posojila 20 K.

Hranilnica in posojilnica v Čušnjicah: Prejemki 7484 K 61 h, izdatki 5445 K 30 h, denarni promet 12.929 K 91 h, prejete hranilne vloge 4760 K, izplačane hranilne vloge 1617 K 64 h, dana posojila 3600 K, vrnena posojila 197 K.

Posojilnica v Frankolovem: Prejemki 3356 K 51 h, izdatki 2968 K 08 h, denarni promet 6324 K 59 h, prejete hranilne vloge — K, izplačane hranilne vloge 70 K, dana posojila 2880 K, vrnena posojila 420 K.

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Jakobu ob Savi: Prejemki 2686 K 92 h, izdatki 2436 K 70 h, denarni promet 5123 K 62 h, prejete hranilne vloge 960 K, izplačane hranilne vloge 32 K 78 h, dana posojila 2400 K, vrnena posojila 220 K.

Posojilnica v Kranjski gori: Prejemki 10.083 K 20 h, izdatki 6848 K 21 h, denarni promet 16.931 K 41 h, prejete hranilne vloge 5794 K 14 h, izplačane hranilne vloge 2095 K 48 h, dana posojila 4680 K, vrnena posojila 444 K.

Hranilnica in posojilnica v Mengešu: Prejemki 7544 K 40 h, izdatki 6045 K 82 h, denarni promet 13.590 K 22 h, prejete hranilne vloge 3196 K 94 h, izplačane hranilne vloge 4000 K 32 h, dana posojila 1760 K, vrnena posojila 2130 K.

Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Škofjeločo: Prejemki 27.191 K 70 h, izdatki 22.831 K 01 h, denarni promet 50.022 K 71 h, prejete hranilne vloge 15.601 K 34 h, izplačane hranilne vloge 12.995 K 58 h, dana posojila 7290 K, vrnena posojila 2470 K.

Hranilnica in posojilnica v Renčah pri Gorici: Prejemki 1298 K 94 h, izdatki 1162 K 74 h, denarni promet 2461 K 68 h, prejete hranilne vloge 540 K, izplačane hranilne vloge — K, dana posojila 756 K, vrnena posojila 200 K.

Hranilnica in posojilnica v Robu: Prejemki 6274 K 09 h, izdatki 5173 K 56 h, denarni promet 11.447 K 65 h, prejete hranilne vloge 3570 K, izplačane hranilne vloge 1047 K 04 h, dana posojila 3120 K.

Hranilnica in posojilnica v Selcih pri Škofji Loki: Prejemki 9321 K 58 h, izdatki 5256 K 52 h, denarni promet 14.578 K 10 h, prejete hranilne vloge 7014 K, izplačane hranilne vloge 3929 K 61 h, dana posojila 1290 K, vrnena posojila 440 K.

Hranilnica in posojilnica v Senožečah: Prejemki 5757 K 41 h, izdatki 5241 K 54 h, denarni promet 11.008 K 95 h, prejete hranilne vloge 400 K, izplačane hranilne vloge 1392 L 42 h, dana posojila 3840 K, vrnena posojila 3050 K.

Hranilnica in posojilnica v Stari Loki: Prejemki 15.476 K 82 h, izdatki 12.921 K 27 h, denarni promet 28.398 K 09 h, prejete hranilne vloge 9654 K, izplačane hranilne vloge 7403 K 16 h, dana posojila 5500 K, vrnena posojila 200 K.

Hranilnica in posojilnica v Skriljah: Prejemki 6876 K 60, izdatki 5259 K 62 h, denarni promet 12.136 K 22 h, prejete hranilne vloge 396 K, izplačane hranilne vloge 220 K, dana posojila 4820 K.

Hranilnica in posojilnica v Vipavi: Prejemki 169.673 K 95, izdatki 165.257 K 42 h, denarni promet 334.931 K 37 h, prejete hranilne vloge 92.513 K 74 h, izplačane hranilne vloge 64.909 K 81 h, dana posojila 62.927 K 35 h, vrnena posojila 34.469 K 90 h.

Hranilnica in posojilnica v Žirih: Prejemki 10.737 K 11 h, izdatki 9635 K 30 h, denarni promet 20.372 K 41, prejete hranilne vloge 7648 K, izplačane hranilne vloge 3006 K 82 h, dana posojila 2500 K, vrnena posojila 800 K.

Posojilnica v Dobropoljah: Prejemki 10.439 K 52 h, izdatki 9076 K 48 h, denarni promet 19.516 K, prejete hranilne vloge 7274 K 71 h, izplačane hranilne vloge 3051 K 64 h, dana posojila 5040 K, vrnena posojila 1040 K.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah: Prejemki 3122 K 97 h, izdatki 1098 K 86 h, denarni promet 4221 K 83 h, prejete hranilne vloge 433 K 50 h, izplačane hranilne vloge 167 K 23 h, dana posojila 350 K, vrnena posojila 1235 K.

Tržne cene žitu na Dunajski borzi

dne 6. junija 1900. (za 50 kg)

	za pomlad,	za maj-junij,	za jesen
Pšenica	K —,—	K 7 87,	K 8 18
Rž	—,—	7 30,	7 40
Turšica	—,—	5 86,	6 04
Oves	—,—	5 37,	5 46

Na trgu v Ljubljani

	za 100 kg	
za pšenico	K 18,—	K 18 40
„ rž	15,—	—
„ ječmen	13,—	—
„ oves	13,—	13 40
„ turšico	13 40,	14,—
„ krompir	6 40,	7,—
„ seno	4 20,	4 40
„ belo proso	19,—	20,—
„ navadno proso	14,—	15,—
„ ajda	18,—	20,—
„ činkvatin	15 60,	—
„ slama	4,—	—
„ trda drva	6 60,	7,—
„ mehka drva	4 50,	5,—

Na trgu v Kranju

za 100 kg

za pšenico	K 16 66
„ rž	15 60
„ ječmen	—
„ oves	16 20
„ turšico	—
„ krompir	5,—
„ seno	4 40
„ proso hektoliter	—
„ ajda	—

Na trgu v Črnomelju

za 100 kg

za pšenico	K 17 20
„ rž	15 30
„ ječmen	14 10
„ oves	13 40
„ turšico	15 20
„ krompir	—
„ seno	—

Na trgu v Metliki

za 100 kg

za pšenico	K 19 50
„ rž	16 50
„ ječmen	15 50
„ oves	9,—
„ turšico	14,—
„ krompir	6,—
„ seno	6,—

Na trgu v Mariboru

za hektoliter

za pšenico	K —,—
„ rž	—,—
„ ječmen	—,—
„ oves	13 20
„ turšico	13 30
„ krompir	6,—
„ seno	—,—

Na trgu v Ptuj

za 100 kg

za pšenico	K —,—	K 15,—
„ rž	—,—	13,—
„ ječmen	12,—	—
„ oves	12,—	—
„ turšico	12 50,	—
„ krompir	4 40,	—
„ seno	4 40,	—

Na trgu v Celovcu

za 100 kg

za pšenico	K 16,—
„ rž	14 20
„ ječmen	—
„ oves	11 60
„ turšico	13,—

Na trgu v Velikovem

za 100 kg

za pšenico	K 16 20
„ rž	14 20
„ ječmen	—
„ oves	11 60
„ turšico	13,—

Na trgu v Gorici

za 100 kg

za pšenico	K 19,—
„ rž	—
„ ječmen	—
„ oves	13 70
„ turšico	14,—
„ krompir	6,—
„ seno	5 40

Tržne cene surovih svežih kož

za mesec junij:

Goveje kože, težke à kg	K —88
„ lahke „	—84
Telečje „	1 10
Prešičeve čiste „	—70
„ slabe „	—50

Ant. Presker

krojač v Ljubljani
sv. Petra cesta števil. 4
se priporoča preč. duhovščini ter slav.
občinstvu v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške kakor tudi druge obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po
nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v največji izbiri po
najnižjih cenah.

Samó **1** krona za
3 žrebanja.

Zadnji mesec!

Se dvakrat zna dobiti vsaka srečka

Glavni dobitek **60.000** kron, **15.000** kron in **12.000** kron
v gotovini z 20% odbitka.

**Invalidske zahvalne
srečke po 1 krono**

II. žrebanje: 7. julija 1900.
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporoča **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Najboljše hrbtnje škropilnice „Vindobona“

za žveplanje zoper Oidium so
in najbolj priporočljive; pripomniti je še pri istih pohvalo,
katero je izreklo kraljevo učiteljske za sadje in
vinorejo v Geisenheimu o. R. ob priliki, ko se je
primerjalo dosedajne škropilnice za žveplanje, „Poy-
sille“, „Ja Rapide“, „Vulean“, „Universal“ in —
„Vindobona“:

„Ta aparat (Vindobona od Franc Nechvile,
Dunaj) je močno in trpežno napravljen, dasi
je izvanredno lahek. Istega se zelo lahko goni,
takorekoč skoraj igraje. Deluje pa najbolj
štedljivo.“

Dobi se ga lahko po **FRANC NECHVILE**
Tovarna vinarskega orodja, strojev za kletarstvo in za kovine
Dunaj, V/1, Friesgasse 14.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik **Raiffeisnovih** posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

Kmet. društvo v Vipavi

priporoča preč. duhovščini in drugim odjemalcem

zajamčeno **pristno vino**

iz svoje zaloge in svojih članov pridelke po
zmerno nizkih cenah, in sicer:

1. vrste belo vino po 24 do 25 gld. ali
48 — 50 K za 100 litrov, loco Postojna;
2. vrste belo vino po 21 do 23 gld. ali
42 — 46 K za 100 litrov, loco Postojna;
3. vrste belo vino po 19 do 20 gld. ali
38 — 40 K za 100 litrov, loco Postojna.

V zalogi so tudi **desertna vina**, in sicer:
renski rizling za buteljke po 45 ali 90 K
Hl. ozir. $\frac{7}{8}$ ltr. buteljka po 60 ali 120 K
Vrhpoljec črni po 2 K buteljka in Pikolit
po 2 K 40 vin.

Pošilja se v sodčkih nad 56 litrov.

Na zahtevanje pošljejo se vzorci. — Večjim od-
jemalcem se dovoli primeren rabat.

Kmet. zadruga! Svoji k svojim!

Odlikovan s 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ph. Mayfarth & dr.

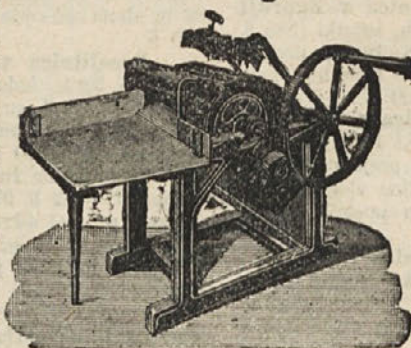
c. kr. edino priv.

tovarna kmetijskih
strojev,
livarna in fužina

na par

DUNAJ

II., Taborstrasse 71

ima v zalogi ročne, na gepeljne in na par patentovane
mlatilne stroje, gedeljne, najnovejše čistilnike
za žito, trijerje, rebljače za koruzo.

Samodelujoče patentovane brizgalnice za vni-
čenje njivne gorčice, „Syphonia“; premakljive
parne kotle za napravo živinske krme; stiskal-
nice za seno in slamo, ročne, premakljive ali ne-
premakljive; jeklene pluge, brane za travnike,
za mah, na člene in diagonalne; najboljše stroje
za sejati, „Agricola“; stroje za košnjo detelje,
trave in žita; grablje za seno in za žito.

Patentovane aparate za sušenje sadja, zelenjav
i dr.; stiskalnice za grozdje in sadje; rebljače
za grozdje; stroje za rezanje krme; ročne mline
za žito; stroje za rezanje repe.

Vse se izdeluje po najnovejših napravah.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.

Zastopniki in prekupci se iščejo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

Ivan Jax-a

v Ljubljani

Dunajska
cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

V. J. Rott v Pragi

Staro mesto, Malé náměstí, č. 142—I.

Trgovec s stroji in kovanim blagom
za vsakovrstne rokodelske potrebe

priporoča *stroje in orodja* za vrtnarje, gospodarje, sadje-
rejce, gozdarje, vinorejce in čebelarje; jeklene kopače, lopate,
grablje, motike, rovke, plevke, strgalke, prahulke za konje,
nože, zobovje k žagam, cevi za vodovode, demante za stek-
larje, pasti za krte, miši, podgane itd., škarje za konje, go-
vejo živino in ovce, ostrine k rezalnim strojem, ameriške
vile, podajalnike, merila, vage, lote, stroje travoreznike.

Potrebe za dom in kuhinje, mesarje in prekajalce
mesa, škarje za brke in lase, angleške britve; domače tele-
grafe in njih posamezne dele.

— Cenike na zahtevanje. —

Zaloga in kletarstvo
na Glincah št. 20
pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Slov. vinogradniško društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin
starih in novih
iz Dolenjske, Štajerske, Istre, Vipave in Goriške.

Vino je deloma doma prešano, isto oddaje
se v sodih in fino vino v steklenicah.

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

C. in kr. priv.

tvornica za gasilno in
kmetijsko orodje

R. A. Smekal-a

v Čehu na Moravskem
nudi vsakovrstne

 brizgalnice za gasilna društva
najnoveje sestave s sesalno in tlačilno
oprtno na obeh straneh ter s patentom
proti zmrzlini. — Brizgalnice proti
peronosperi, vsakovrstne cevi iz konoplje
in gume; dalje

gospodarske stroje vsakojakih vrst.

Ceniki brezplačno.

 Plačila tudi na obroke.

Podružnica R. A. Smekal
v Zagrebu.

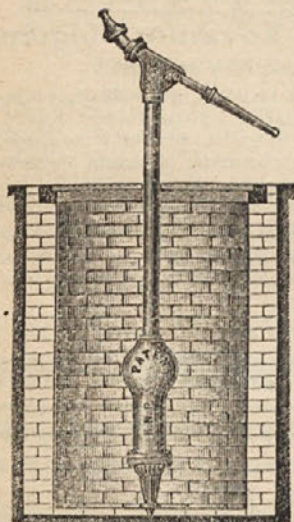
Slovenci, kupujte doma!

Kmetijsko društvo v Dobropoljah ima v zalogi dobro obležan

S I R

dvojne vrste, masten in pust za delavce. Razpošilja se po pošti ali železnici v celih
hlebih od 25 do 30 kg, pa tudi v manjših kosih. Razpošilja in odgovarja se točno.

Najnovejša in najboljša brizgalka za gnojenje

katero je
mogoče rabiti
s priklopljenjem
cevi istočasno
kakor sesalko
za gnojni sod.

Tisočkrat v porabnosti!

Ne zamrzne in ne počí!

Cenike

pošiljam prosto in brezplačno.

ANT. KUNZ Tovarna za vodovode in sesalke
Bela cerkev (Weisskirchen) na Moravskem.

AVGUST REPIČ, sodar v Ljubljani

Kolizejske ulice št. 16, Trnovo

izdeluje, prodaja in
popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih
cenah.

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 * Gorica * Via Giardino 8

zalagatelj in pridelovalec vina
priporoča

pristna
bela
vina

pristna
črna
vina

iz vipavskih, furlanskih, dalmatinskih
isterskih in briskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogerske mo-
narhije v sodih od 56 litrov naprej.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cena zmerna. Postrežba poštena.

Pozor!

Najboljša kislá voda

je

Jurij Regoršek-ov

»Marijin studenec«

— v okraju Rogatec. —

Ta slatina je bila po g. profesorju dr. J. Gottliebu v Gradcu analizovana in se je ta analiza iz 30. zvezka št. 14, str. 191 l. 1858 sejnega poročila matematično-prirodoslovskega razreda ces. akademije znanosti na Dunaju v posebni brošuri odtisnila in se na str. 11 te brošure potrjuje, da se more „Marijin studenec“ prištevati najmočnejšim natronovim studencem, in da presega z ozirom na množino svojih delov, osobito dvojno oglenokislega natrona najbolj sloveče studence te vrste, kakor studenec v Bilinu, Vichy-ju, Ems-u, Selters-u in Rogatecu.

Naročila naj se dopošiljajo **Juriju Regoršek,**
Poljčane, Štajersko.

Naročila naj se dopošiljajo **Juriju Regorški,**
Poljčane, Štajersko.

Vnanja naročila se izvršujejo točno proti poštnemu povzetju.

Gabrijel Piccoli

lekarnar v Ljubljani, Dunajska cesta
dvorni založnik Njegove Svetosti
papeža Leona XIII.

Lekarnarja Piccolija zobne kapljice, vsled najvišjega priznanja in dovoljenja

1 steklenica 40 h.

Štefanijine kapljice

imenovane, devajo se na pavoli v votli zob ali pa se namaže bolna čelust, so učinkujoče sredstvo proti zobobolu.

Odlični profesorji in zdravniki priporočajo lekarnarja Piccolija

želodečno tinkturo

katera krepi želodec, provzroča veselje do jedi, upliva na prebavljaj in odprtje, zlasti pri onih, ki trpijo stalno na telesnem zaprtju. — 1 steklenica 20 h., 12 stekl. z zabojem vred 2 K 52 h.

Pri slabokrvnih in nervoznih ali vsled bolezni oslabilih otrocih kakor tudi pri odraslih se uporablja lekarnarja Piccolija z najboljšim vspehom. Ima 20 do 90krat toliko železa v sebi, kakor druga China-vina, katera nimajo pogosto niti toliko železa, kot navadno namizno vino.
Cena polliterski steklenici 2 K.

Najboljše sredstvo, da se ohranijo konji, krave, teleta, voli, prešiči, ovce itd. zdravi in močni, je lekarnarja Piccolija katerega cenijo in radi kupujejo vsi kmetovalci.
živinski prašek, Zavojček 50 h., 10 zavojev 4 K

C. in kr. izklj. privil. tvornica za čistilnice (trierje)

N. HEID Stockerau Dunaj

Čistilnice in stroji za sortiranje različnega žita.

Special-trierji za čiščenje leče, graha, fižola, ogerščice, lanenega semena, prosa itd. s patentovano pločevino; izborno čiščenje, brez vsake izgube dobrih zrn.

Trier za čiščenje detelje od predenice in drugih škodljivih primesi.

Excelsior-mlini

za razdrobljenje (Patent Heid)

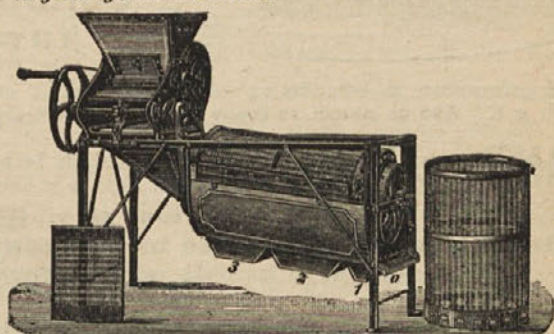
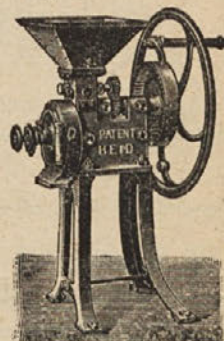
za razdrobljenje in mlenje rži, ječmena, ovsa, koruze, fižola itd.

Ti stroji so zelo lahko gonljivi, (ročni na gepel in na par), so zelo po ceni ter se le počasi izrabijo.

Popolna oprava

za skladišča

po najnovejšem sistemu.

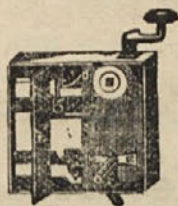

Lechner & Jungl

v Gradcu

Sporr-ulica št. 1 in 11.

Zaloga na veliko
okov za stavbe,
železnih cevi,

različnega orodja,
okov za pohištvo
i. t. d.

Tovarniška zaloga
barv, firneža in laka

Najcenejši dohodni izvirek.

Ceniki s podobami na zahtevo brezplačno.

Dopisi v hrvatskem ali slovenskem jeziku.

Tko želi da svojo obitelj
oskrbi pravim

i naravskim

Dalmatinskim vinom

neka se obrati na pod-
pisanog

Juraj Gamulin

Jelsa (otok Hvar)

Dalmacija.

KDOR ! Koso „HOSPODÁŘ“, IMA : ! CORBORUNDUM-brus, PANT za KOSE,

ne rabi pri košnji
niti vode niti kladiva,
kar porabi mnogo časa in povzroči mnogo jeze.

Kosa „HOSPODÁŘ“ je najpopolnejša od vseh drugih vrst.

Za vsako koso se garantira in se na zahtevanje premenja. Tisoči priznanj dokažejo in poučijo vsakega neverjetnega, da je kosa „Hospodář“, kar se tiče kvalitete, nedosežna.

— Svari se pred cenim blagom! —

CENE (v kronah)	v centimetrih		65	70	75	80	85	90	95	100	105	110
	Cena za en kos	poluširoka	2.12	2.16	2.20	2.26	2.32	2.40	2.52	2.68	2.80	3.00
		široka	2.26	2.34	2.42	2.52	2.64	2.76	2.86	3.00	3.16	3.32
		zelo široka	2.32	2.40	2.50	2.60	2.70	2.86	3.00	3.16	3.32	3.50

Z desetimi kosami se dobi ena brezplačno.

Od pet kosov dalje se priloži toliko corborundum-brusov, kolikor znaša poštnina, tako da se poštnina vrne.

CORBORUNDUM-brus

je za vsakega velike vrednosti.

Cene: št. I. enozrničast za kose 70 v., št. II. enozrničast za kose 80 v., št. III. enozrničast ali dvozníčast za kose in za orodje x K. Ako se naroči 12 kosov, se dobi eden brezplačno.

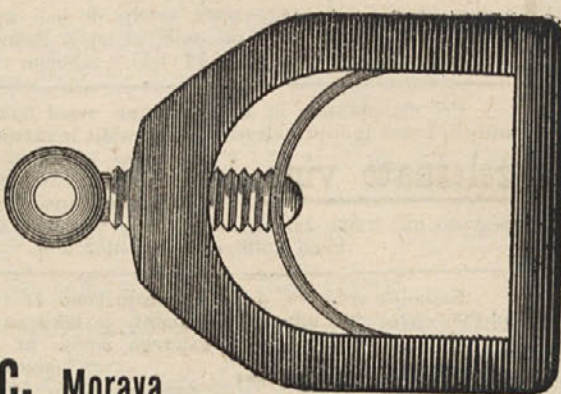
PANT za KOSE

pritrđi koso tako, da se niti ne gane, kar je za kosca jako dobro. Pant je iz kovanega jekla in zatorej večn.

En koš stane 50 v.

Brus ali pant kot „vzorec brez vrednosti“ 10 v. dražji.

Obrtniki in kmetijske zadruge dobivajo ceneje.

Zasýlatelský závod v Hustopečích u Hranic, Morava.

C. kr. priv.
zavarovalna družba
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji.

Uplačana glavnica
K 6,000.000.—
Premijska in odškodninska
reserva
K 2,500.000.—

Zavarovanje poslopj
in vsakovrstnih premičnih
proti požarnim škodam.

C. kr. priv.
zavarovalna družba za življenje
„Avstrijski Phönix“
na Dunaji.

Uplačana glavnica
K 2,400.000.—
Premijska in odškodninska
reserva
K 25,940.000.—
Zavarovalno stanje
K 112,000.000.—
Premijski dohodki
K 4,700.000.—

Zavarovanje na človeško življenje
za slučaj doživetja in smrti, otroških
dot in starostnih rent.

„Providentia“
občna zavarovalna družba
na Dunaji.

Ustanovna glavnica
K 5,000.000.—
Uplačana glavnica
K 1,500.000.—

Zavarovanje proti telesnim
nezgodam za slučaj smrti,
stalne invaliditete inčasne
poškodbe. — Jamstveno za-
varovanje za kolesarje, po-
sestnike konj, tovarne in
industrijska podjetja.

— Stalne nizke cene premije in točno kulantno odškodovanje. —

Generalni zastop teh zavarovalnic v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 17

(v novem uršulinskem poslopju)

JOSIP PROSENC

(v novem uršulinskem poslopju)

Izdajatelj: Gospodarska zveza v Ljubljani.

Odgovorni urednik Ferd. Sajovic, ravnatelj Gospodarske zveze v Ljubljani. — Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.